

Žilžės Releivis

(pirma „Naujasis Releivis“.)

„Žilžės Releivis“ yra Seredoj bej! Subatoj išdūdamis ir laštūja ant Bertainio Metro 50 Pen.

Apfelawimai yra nū bile kofio Posto priimami, arba ir paczjoj Drukorijoj

3. Revlānderio bej Sunaus Žilžėje, Aukštoje Ulycz. 67 (Gobe Str. 67).

U p s a l i m a i,
Drutortijā Žilžės Releivis funkciami laštūja po 10 Pen.,
Pristulymai 20 Pen.,
už ložnq suulkeis Raštais išpausq Gile,
Gromatos dėl Žilžės Releivis paties išrašamos yra dabar i Žilžėje nufuncziamos.

Nro. 31.

Žilžėje, 16. Aprilė 1892.

13. Jahrgang.

Kas paskutiniamė Gzese Gwiete nufidawe.

Įš Wotietijōs.

Berlyne, 10. Aprilė. Musū Giecorius Petnyczioj po Pietū nū Medziolles Palocziaus Glynike sugryzdams, prie Giecorystes Kanclerio Growo von Kapriwi užwaziawo ir su jūm susikalbejo. Botam Giecorius prie Aficierū Gardū Fisklierū Ragimento Pietus walge. — Subatoj anksti Giecorius i Potsdam su Gelžkel-Drukiū nukeliawo ir ten 1., 3., 5. bej 9. Kampanija pirmojo Gardū Ragimento apžiurejo. Ant Žieg. 5 pribuvo Giecorius Dejimui Gruntakmenio ant Pabudawojimo Gardukurū Kasaros. — Szwentą Dieną ant Žieg. 10 Giecorius su Giecoriene ant Diemo Szluzbos i Dombaznycziq nuwaziawo.

— Princas Endrikis, Giecoriaus Brolis, pagal Lolarą iš Wilhelms-haven Subatoj su sawo, nū jo komandieritu garinu Ukrutu „Beowulf“ ant Juriū išwaziawo ir Salą Helgoland aplankys.

— Jaunasis Didereikis nū Hesiū, kaip iš Darmstadt rasoma, po trumpo Gzeso ant Aplankymo musū Giecoriaus i Berlyną atkeliaus.

— Kunigaitis Bismarckis wistems, kurie jam ant jo Užginimo Dienos, per Lolarą, arba per Gromatos Giliuki welhjo, per Geitungą „Hamburger Nachrichten“ sawo Dekawonę ištart.

— Karalystes Saimas dar tris Nedeles po Welykū pilnay Darbo tures, kad jis wisus sawo Darbus pabaigti gales. — Pon-Butas sawo Eurodyjimū 20. Meiji prades ir pirm Selminiū dar atliks.

— Nū Razbajstes ant katalikislojo Kunigą v. Poninsky iš Roscielec dar rasoma, kad Wyriausybe prie Raz-

baininkū Aprisimo Audimq, Cigarū Delmonq su Cigarais su tūm Uprasu: „Fritsche, Berlin“ ir naujaję Gendrolstobskortą nū Posū Browincos rado. Wisi keturi Razbaininkai 30 iki 35 Metū seni yra, geray apredyti buwo ir turejo ložnas raudonq Žustą po Sermegos. — Kunigo Ronos daug Baimes prikel. Gzetwerge Lektorius Profeseris Szumann per Lolarą pawaditas tape. — Rožnas nū Razbaininkū du Rewolweriu ir daug Patronū prie sawes turejo; tarp sawes jie lenlikai kalbejo. Įš jū Bopierū gramatoma, kad jie ir dar kitus Kunigus nurabzajauti norejo. — Wyriausas Katilikū Wyštups suronytaji Kunigą po trumpo Gzeso aplankys.

— Grows Waldersee, buwēsis Moltkio Pasekejas, Petnyczioj sawo 60. Užginimo Dieną šwente. Giecorius jam pats ant Garbes tos Dienos Gromatą nurake ir jam Manteli iš maskolisklojo Milo dūwanojo.

— Nū suimtuju Anarkistū trys wel paleisti tape, butent Kupczius Simonsohn, Angheninks Engel ir Kurpius Adamczak. Kalejime palaikytas buwo Angheninks Eichhorn.

— Pagal Geitungą iš Miesto Rōln musū Giecorius 30. Aprilė i Miestą Meppen nukeliaus, jeib Szio-wimo Bandimui pries Sziejū Panceriū pributu.

Friedrichsruh, 9. Aprilė. Prie Kunigaitkezio Bismarckio dabar wiens Aprikos Apkeliautojis, Wardū Friž Bleh, ussilaike. Bismarckis su jūm gruntingay apie Kolonijas Aprikoj susikalbejo, hpaczieh apie Kelionę Emin Bāsa.

— Socialdimikrotiskos Geitungos Raskytojis, Wardu Peus, nū Gerikto ant Kalejimo nufudytas tape. Jis

sawo Brową ant Rewizijono ant Reichsgirlikto i Miestą Leipzig nufuntes buwo. Reichsgirlikis ji su jo Užmanymu nurode.

Meiningen, 10. Aprilė. Princas Ernst iš Saksen-Meiningen tūjaus po Szwentos Swodbą laikys. Marti yra Dulle wieno Anghū-Rakpytojo Wardu Jensen.

Įš Streikū.

Wone, 6. Aprilė. Socialdimikrotai per Welykū Szwente Miestę Linz sufieiti norejo. Raghrunga fitą Suszejimq uždraude.

— Princas Otto šendien Masalais apsirgo; jo Liga ney jokios Baimes ne prikel.

Le m b u r g, 5. Aprilė. Pagal Geitungą „Przeglond“ Streikū Szandarei tris maskoliskus Zalnierius sueme arti prie Kubezians. Prie Suimtuju Bopieriei rasti buwo, kurie jū i piktą Szwiesq state.

Įš Prancuzijōs.

Paryzes Geitungos su Dziugsmu raso, kad Razbaininks Kavachol Wotietijoj gimes esq; jo tikras Wardas „Koningstein“ yra. Kavachols pagal Žeisybę ale Holante gimes yra. Su Prancuzū Melais ši Kartą wel nieks yra.

Įš Szpanijos.

Madrid, 6. Aprilė. Szionay wis daugiaus Anarkistū suimti tampa. Įškiol iš wiso 67 apkalti yra, 14 iš Žemes išwarty tape. Prie karalisklojo Pulicijaus dabar tris kart tiek Sargū stow, kaip pirma, ir wisos karalisklos Trobos labay apsergetos tampa.

— 10. Aprilė. Karaliene lengway apsirgusi yra; ji Stuboj ussilaihty tur.

— Įš wienos Kalndūbes prie Linarez wel daug Dynamyto pawogta tape. — Anarkistas Rumez šendien suimtas yra.

— Įš Miesto Barcelona maldū-
jama, kad wiena žyczlos Draugyste
sawo Įšmokejima is apstiojo. Stola
6 Milijonū Frankū dide yra.

Įš Mastolijos.

Petersburkyj, 6. Aprili. Naujos
greitay fiaujančioses plenines Kanules,
iš kuriū 57 Milimeteriū storos Kulkos
fiaujamos buti gales, prie Dvirtnes
Artilerijos investos bus.

— Mastoliū Ciecorius, kaip dabar
rašoma, su Ciecoriene ir su ciecoriška
Famylija 22. Junijū i Kopenhagen ant
austinos Smobbos jo Ušwojo, dabar-
nyštiojo Karaliaus nū Denemarkio iš-
keliaus. Jis ant garinio Akruto,
„Polarstern“, kurs nū keliū Karo
Szepjū paljdetas bus, keliaus ir tiesog
iš Petersburkio i Kopenhagen waziūs.

**Įš Lietuwos bey abiejū Prusu
Prowincū.**

Silzeje, 11. Aprili. [Per greitay
Baziawimay išilguy Miesto Uly-
czjū] jau tankiey Nepalaimū atsitiko.
Subatoj wel tape du Ukininku iš swe-
tur pakorawotu, kadangi jūdu per greitay
aplinsk Ulyczjū Kampą waziawo. Wiena
Zaukininke ne paspejo wienam anū
Bezimū gana greitay iš Kelo begti ir
tape staudziey prie Kojos sužeista.

— Birm keliū Dienū Pulicija daug
Waisgtay kurstancziū Rnygū ateme. Tos
Rnygos buwo iš Szweiceriū Žemes iga-
bentos ir turejo i Mastolijay funcziamos
buti. Prieš tas Personas, kurios su
tomis Rnygomis Darbo turejo, Perješ-
kojimas prasidejo.

Katycziūse, 10. Aprili. Wiens
jau daug Metū musū Kieme gywenas
Darbininks šwente pirm Triumpo su
sawo Paczia auffsinaje Smobq. Jis
gawo tarp kitū ciecoriška Malones
Dowanq nū 30 Markiū.

Karaliaucziuje, 5. Aprili. Bel
passete, Susiwienyjimay jaunū Wagiū
atrasti ir suimti. Jau nū Oktoberio
perejusojo Meto tape ant Sumadzi-
jimo Gelzfeldwarū, Rupeczstese ir Kel-
norese daug Wagyščziū išpromytos.
Wagys buwo tokiu Budu sawo Darba
atliše, kad mislyjama buwo, tas Wa-
gystes tikt didi Wagiū Draugyste iš-
promyti galejusi. Nors wisos Wietos
geray apsergetos tape, Wagyštes tikt
ne pasliowe, bet jos dar wis pasidaug-
fino. Pulicija dabojo Piktadejus su-
imti, wienol noprosnay. Wagyš per-
greže Dugnus Jawū Pylimū, istuštino
Karweliū ir Karlikū (Truskū) Staldus
beweit wisose Miesto Dalyse. Wagyš
wis pradejo drastiaus sawo Darba
warpti, jie nū Pulicijos wisay Baimes
neb turejo. Jū Drasumas jūš galiau-
siej Teisybei i Rankas padawe. Nesa
wienoj Rakthje jiems i Bardawinycziay
wieno Kazemeko isilauzus, tape per
jū drasay Pasielgimay Namū Bonas pa-
budintas. Jis ejo i Bardawinycziay ir
jūš czion rasdamas sueme. Wagyš
ne buwo užaugę Žmones, bet Waičinai
nū 13 iki 16 Metū. Dwylika tū
Waičinū buwo sušwienyje ant Wagyš-
czjū, jeib per tai be Darbo tiek užsi-
pelnytu, kad jie kas Dienay linksmy
gywenti galetu. Wisa šita Gauja

stowejo dabar po Aka Korawones
Kamaros ir prie Įšklausinejimo išsirode
jū Wagyštese toki Rytyste ir toks But-
lumas, kad Girde-tojei iš Rusidywjimo
ne išejo. Szita Wagiū Gauja turejo
sawo Wadoway, ypatiskus Senklus (Sig-
noles), Zardytojus, Uzdabotojus, triumpu
Žodziu, ji ne tikt geray sustatyta, bet
ir geray išmokita buwo, juk jei ir sun-
kiausja Wagyšte lengwa buwo. Įki
Gelzkelio Bezimū šlinto Waičinai ant
Pilwo tarp Szienū. Jie galejo wiens
kitam greitay kaip Kates ant Pieczjū
užlipti ir taipo padare jie gowas Ko-
peczias, kad jie i kofę Szpykere isilaužti
norejo, jie perlindo per ankštūsus Kel-
noriū Langus i. t. t. 16 Metū seniejie
Waičinai jau wisi buwo pakorawoti,
jie ant 8 Menesū Kalejimo nusudyti
tape. Jaunesniejie Draugai gawo po
šepes Nedeles Kalejimo. Pakawotojei
pawogtjū Daitū ir per aktrausį Įš-
klausinejimą ne tape surasti.

Gastūse, 5. Aprili. [Nepalaima.]
Wiena Moteriskė W., kuri sawę ir sawo
Kudikius per sawo Rankū Darbus wier-
ningay išmaitinti pasiprocewojo, ka-
dangi jos Wyras dar sawo Czesay at-
zalnieriauti tur, ejo wienoj Dienoj
anksti Rytmetoj išpirkti. Įšeidama ji
sawo Stubay užrakino ir paliko toje
sawo du Kudikiu Senume wieno ir
trijū Metū wienudu. Stuboje buwo
Katalys pakurtas. Pakelui apeme Mo-
teriskę didi Baime, kad jos Kudikiems
kolia Nepalaima ne atsitiktu. Ji sawo
Įpirkiuus kaip galedama pastubino
ir greitay Namūn sugryžo, kur ji sawo

**Rusidawimas Lietuwiskujū
Wybeliū.**

Treczioj Priekalboj, kurę Kandidots
Priczkus Sigismunds Szusteris, kursai
nū Adwento 1701 per Kunigay Bud-
weczūs pawadintas tape, lietuwiskoj
Kalboj suraše, pasakoj tasai, kad šitas
Perstatymas naujojo Testamento po
Sulyginimo su wotiskūju, lenkiskūju ir
ypacziey grytkiskūju Testamentu daug
Wyru padarytas esq. Lada išguldo
jis poniskiemšems Lietuwinkams, kad
jū Kalba wisay kitoki esanti, kaip
Lietuwos Dibercyšteje (Lenkūse). To-
tie Žodziei, kurie czionay kitaip kalbami
yra, esantis Kemerūse prideti. Tais
Žodzieis Budas šito Perstatymo yra
twirtay nuženklintas. Jis wyriausiej
žemaitiskujū Lietuwinkū Kalboje ra-
šytas yra ir todel musū Lietuwinkams
daug Dalys ne permanomas. —
Taygi ir iš šio Perstatymo musū Lie-
tuwininkai mentay arba powisam ney-
jokios Raudos ne turejo. Weljimas
wyriausio Wyštupo Sanden buwo be
Grunto, ir Rastos musū Waldzios par-
ejo aukščiausiej Semaicziam ant Gero.

Tame Tarpe buwo ir tas Czesas
parejes, kursai ir musū Lietuwinkams
branguji Wybeliū Starba parnekti tu-
rejo. Tai ne galejo buti, kad tas
Sujudimas dwastiskūse Dalysūse, kursai
per Szpieneri, Frankay ir kitus Diemo
bijanczius Wyrus per wisay Wokietijay
prasiplatino, musū Prowincoj be jokio
Pazymjo pasilikę butu. Jonas Jo-
kubas Kwants (Quandt), Geodrolwys-
tups ir wyriausis Kunigs karaliskajo
Dwaro Karaliaucziuje, šitos Dwases
sujudints tape ir meilho nūširdziey,
Lietuwinkus kū weikiausiej su Wybe-
lemis aprupinti. Ant jo Pragy-
dejo keli Wyrai Rankay prie Darbo,
jeib wel Wybeles, pirmjausiej naujaji
Testamentay iš Grunto perstatytu. Szitie
Wyrai buwo sekantiejie Kunigai: Ro-
senberg Silzeje, Nebentisch Gumbinej,
Raunhns Kagainej (weliaus Silzej) ir
pirm wisū Filipas Ruhig iš Walter-
kemū. Jie wisay ant senesniujū Per-
statymū ne padabodami pagal Dr. Mer-
tino Liuteriaus wotiskaji Perstatymay
iš Naujo dirbo. Ant Kwanto Meldimo
dame Priczkus Wilius I. iš Karalystes
Šytnes Rastas ant Drukawojimo.

Tai po galejo Mete 1727 pirmasis
naujas Testamentas Kalboje prusskujū
Lietuwinkū prie C. G. Eckerto Kara-
liaucziuje gataway drukawotas tapti.
Szitas Testamentas beje buwo majes-
nis kaip nū Rhesa perstatytiejie Psal-
mai ir kaip Mete 1701 išleistasis Te-
stamentas, ale taziau wel buwo kate-
lietuwiskajo Rasto ant kaires Pufes-
wis ir wotiskajis nudrukawotas. Tok-
tai wel tas Rnygas pabrangino ir jū
Įšplatinimas per tai wel imanytinay
apsunkintas tape.

Tokiu Budu buwo pirmasis Žing-
snis ant Pagatawyjimo lietuwiskujū
Wybeliū su Pasisekimu darptas. Pricz-
kus Wilius I. tewiskay už Lietuwinkus
rupino ir gruntawojo prie Karaliauczius
Univerzitetos lietuwiskajay Zeminarijy,
prie Silzes Gynnazijos pawadino jis
wienay Mokytoji lietuwiskosios Kalbos.
Priegtam klause jis nūširdziey Uštari-
mo už Lietuwinkus taip labay rupina-
cziojo Gendrolwysstupo Kwanto. To-
del galejo jo Waldymo Czesę ant Pa-
baigos šito didziojo Darbo, butent
Wybeliū Perstatymo, su drutu Rasti-

senesnųjį Rudikį su Ugnies Ronomis apdengtą atrado. Po Motinos Iškėjimo buvo Rudikis prie Ugnies nuejęs. Jam besidarbavojant užsidege jo Marškiniai. Iš Vaimės ir Perbulū buvo jis i Lopheli mažesniojo Rudikio nubėges ir prie jo po Pataleliū pasislepęs. Per Batalus buvo tada Ugnis užtroškusi. Ozionay yra sergejancioji Ranka Auškeciausiojo regimay Rudikius apdengusi ir jūš nū didesnios Priegados apsau gojusi. Rudikis jau pradeda pasifigauti.

Marienwerder, 9. Aprilis. [Apie gerą Atminti wienu Arklis] iš piczion rakoma: „Pirm tokiū penkiū Metū pardave Ukininkas N. iš Bessliū wieną sawo užaugintą Arklį Senume žesliū Metū wienam Kupezialnikui, Kreize Marienburg. Ant pasfutiniojo Turgaus Mieste Marienwerder pirko jis wel wieną Arklį ir gawo pažinti, kad tas Arklis tas pats buvo, kuri jis pirm penkiū Metū pardavęs buvo. Jam su tūmi Arklis ant Dwaro sugryžus, Arklis džiaugsmingay žwenge ir potam pats i Staldą ant tos Wietos ejo, ant kurios jis pirm penkiū Metū stowejo.

Diršawoj, 8. Aprilis. Direkteris Diršawos Zyczkos Draugystes, Wilius Breuß, hendieu iš walnos Wales Publicijai pasidawe ir tape suimtas. Kupczialnikas Riedrowzki drauge suimtas tape. Pasilaikymai Draugystes dar ne yra apmatomi.

Prisaitintųjų Sudas Tilžeje.

Nū 5. iki 11. Aprilio laike Prisaitintųjų Sudas Prową prieš Ukininkę Augustę Nöbel, gimusę Szameitą iš Strebudikiū (Magines Kreize), del Nazbajystes. Kad jau pirmoj Dienoje daug Klausytojų susirinkę buvo, tay ale paslucziausioj Dienoje, kad reisejo Prową girbet, Klausytojų Ruimas per Mierą papildytas buvo. Apfustojai buvo apfaltinama, kad Broli sawo nabastininko Wyro apnūdijusi. Iš Priestkundimo Rašto mes selancius Dalykus patirti gaunam. 3. Augustą 1886 pasimire uman Pisingoczius Ernst Nöbel iš Strebudikiū Senume 65 Metū. Jlgą Czesa po jo Smerczio prasiplatiname tame Rampe ta Kalba kad jis nū sawo Szwegertes, Apfustoses N., su kure jis Nepatajuje gyweno, apnūdytas tapes. Todel tape Menehyj Januar 1891 Lawonas perjektotas ir jame Daleles Arzenikos (Zurkzoliū) randamos, kurios geriktikam Perziurejimui i Berlyną funkciamos tape. Kad jis Nabus su Walgiu nurysjes, nera abejotina, tikt toktai ne žinoma, kas jam tus Nabus dawes yra. Todeley buvo jo Szwegerte priskundziama. Ernsta Nöbel buvo neapswedes. Jis turejo Dalyka Piningū ir usflaite prie sawo jauniesniojo Brolio Adolfo. Jis jam gelbejo, kur Sywenime reikalinga buvo, ir nū sawo Brolio už tai sawo Išklaikymą gawo. Toktai ale Apfustojai ne patiko, ji mielay norejo wiena Namuse ponawoti ir todel tankiej su sawo Wyru ir jo Broliu barefi Kartais ir mušesi. Wienoj Dienoj Apfustojai kitoms Moteriklems sakusi: „Kad tikt Kartą tas senasis Welnias (Ernst) iš Namū iskitu, tay aš su sar o Wyru ir giliukingay gywenziau.“ Trumpay pirm sawo Smerczio tropyjo Ernsta Nöbel ant Lauko sawo Wieteli Schäfer, ir gūdesi jam del sawo Bedos. Jis tikray tada te gales walgyti, kad wisi walgytu, kadangi jis Vaimę turis, kad jo Szwegerte ji ne apnūdytu. Trumpą Czesa pirm sawo Smerczio gūdesi jis del Galwos ir Krutines Staudejimo. Dienoje pirm

sawo Smerczio jis pajuto didzius Perbulius sawo Pilwe ir turejo wenti. Apfustojai pridawe jam Pūdeli Wandens, kuri isgeres, jis Wienu prafe. Ta jam jo Brolis dame ir iš Stubos isejo. Po Walandos jugryžes, rado jis ji jau negywą. Ir po Smerczio sawo Szwogario ji dar Apfustojai peikusi. Se suimant radosi prie jos žiaunas Dalykas Piningū. Apfustojai užfigina, kad ji niekadus Arzenikos ne turejusi. Joses Szwogaris tus Nabus turejes ir del Dantū Gelimo i Burną imti liubyjes. Todel tape dar greitay ant Palaidojimo Wietos Geriktos Deputacionas funkciamas, jels perjektotu, ar Dantys Ernsto N. prastos arba geros buwusios. Ten isširode, kad jo Dantys prastos buwusios. Taipojau ir Raimynai išliudyjo, kad jis tankiej del Dantū Gelimo gūstis liubyjes. Todel butu galima, kad jis Arzeniką wartojes, ale ar ir tokioj Daugybej, taip jo Skilwije raska tape, tai ne žinoma. Sztoisanwalts Schütz prafe Prasudyjimo Apfustoses. Joses Apgintojis, Reiktsanwalts Fuchs jos Reikatybę išrodyti pasiprocewojo. Prisaitintieje atsiliepe Kaltybes Klausymą su „ne“ ir Apfustojai tape paleista.

Wisokla Jinia.

Del Nurabawimo sawo Slugines nū Prisaitintųjų Sudo Mieste Reisse Dwaronis Ludwig iš Procondorff ant Smercties nudyntas tape.

* * *

Razbaininkas Reiter iš Mannheim ir Razbaininkas Anastay iš Paryzo Subatoj gadinti tape.

Berlyno Prekiū-Devese

Kublis Popieriaus : Piningais: 13. Aprilis. 100 Rbl. 205 Rl. 90 Pf.

Malšos Wardawimo Tramynai.

22. Aprilis ant Geg. 10: Mikolaitiūje prie Kleiř, Oberfirsterjės Pfeilowalde.
22. 11: Warnūle (Karcziawoj), Oberfirsterjės Warnen.

tejimu lukurauta tapti. D Kwants ir ne buvo pakajingas, pirmeng lietuwiskos Dybeles gatamos buvo. Tam Darbui jis wel kelis Kunigus iš Lietuwos išsirinko, butent: Stimehr iš Salau, Lüneburg iš Klaipedos, Schimmelpennig senesnųjį iš Skaisgiriū, Kalau iš Werdaines, Pilgrim iš Dsruties, Schimmelpennig jaunesnųjį iš Popelkiū, Sperber iš Kalninkū. Werdimą wiso Darbo buvo jis Wyszkupui Behrendt iš Dsruties padawęs, kursai Darbus minetųjų Kunigū perziurejo. Ar jis tikrais Wyras ant to buvo, tai pagal jo Giesmįū Perstatymą, kur jis lietuwiskaję Kalbą ne per geray yra galejęs, labay abejotina rodos. Tacziau jis tape per gerą Iškpažintoji lietuwiskūšios Kalbos laikomas ir buvo Kwanto Rusitikejimą igijęs. Giliukingu Budu turejo Wyszupas Behrendt drutą Bagalbą nū Kunigo Michleke iš Georgenburg, kursai daugiaus lietuwiskay permane, ne kaip jis. Tajai gelbejo keles Rnygas senojo Testamento perstatyti ir wisus Darbus perziurejo ir pagerino, kur reikalinga rodosi. Taygi galiausien lietuwiskos Dybeles taip toli gatamos

pastojo, kad jos Mete 1735 galejo drukawotos tapti. Jos tape su Kwanto rakytu Prisawinimu Karalui ir Priekalba wotiskoj Kalboj, kurioj jis Rusdawimą lietuwiskųjų Bybeliū pasakoja, ant didzio Dziaugsmo Lietuwinkū Artungo Drukatorioj Karaliaucziuje išleistos.

Tas Bybeliū Perstatymas yra tas pats, kursai prie Lietuwinkū dar ir dabar yra wartojamas. Rhesa nū fito Perstatymo sawo Rusdawimuse lietuwiskųjų Bybeliū sako: „Išmintingiaus ir geriaus stambanciezey dar retay toks Perstatymas šwentojo Rašto pasisekes yra.“ Wienoř mes ne galim žiam Ghruai powisam pritarti. Wisi Perstatytojei buvo Wokiecziei, ir kaczieig jie lietuwiskaję Kalbą powisam geray mokejo, tay jie tikt i fitos Kalbos Gilumą ir jos Budą išweršti ne galejo. Tokiu Budu parejo i lietuwiskases Dybeles daug nelietuwiskū šodziū. Nors lietuwiskos Dybeles ir išmanomay rakytos yra, nors Skaitytojei iš jū suprasti gal, tą Perstatytojei tais šodzieis mislyję yra, lietuwiskasis Skambejimas ir lengwasis Kwapas lietuwiskos

Kalbos šitame Perstatyme ne yra randamas. Kad minetasis Rhesa toki Ištaringą del Perstatymo Bybeliū sakyti galejo, toktai iš to išguldoma, kad jis pats ir ne gimes Lietuwininkas buvo. Jis pats daug Kartū apie tai kalbejes yra, kad jis prie Kunigo Wittich Kaukenuse usflaikydams, Szuileje nū titū Szuilokū lietuwiskaję Kalbą iššimofines. Bet Negerumas fito Perstatymo ir nū jo pamatytas tape. Tose pacziuse Rnygose jis prieš sawo pirmą Ištaringą sako, kad lietuwiskos Dybeles pilnos wotiskū šodziū esancios. Wienoř tai nū musū toli te pasiliekt, kad mes todel tą didyjį Darbą anū Wyrū mažu darytumbim. Jie Wiernybeje už Praplatingą Kristaus Karalystes tarp Lietuwinkū dirbo. Per jū didziąjį Proce padarhtasis Bybeliū Perstatymas yra daug Segnones Lietuwai atgabenes, kaczieig jis ir tiek Stokū turejo. Del to Lietuwa aniems Wyras už tai amzinay Dekawones kalta yra.

Dar ne wiskas.

Wichtig für Landwirte. Schon seit mehr als 16 Jahren leistet das bekannte Holzkonfervierungs- und Anstrichöl *Carbolineum Avenarius* D. R.-Patent Nr. 46021 bei der Landwirtschaft vorzügliche Dienste, aus welchem Grunde schon in den ersten Fachzeitungen auf dasselbe hingewiesen wurde. Bei der anerkannten Wichtigkeit dieses zweckmäßigen und billigen Holzschutzmittels geben wir nachstehend aus einer großen Anzahl von Gutachten zwei Aussprüche aus maßgebenden landwirtschaftlichen Kreisen.

Z. B. schreibt ein gräfliches Rentamt in Süddeutschland, daß es das *Carbolineum Avenarius* schon seit dem Jahre 1884 zum Anstrich von Vertäfelungen, Gebälken, Thüren, Läden, Säunen, Pfosten, Schafstürden, Dampfsäulen, Ackergeräten jeder Art, Sauggefäßen u. s. w. verwende und recht gute Erfahrungen damit gemacht habe. Das *Carbolineum Avenarius*, das dem Holze ein hübsches, braunes Aussehen verleihe und vortrefflich konserviere, habe andre Anstriche für derartige Zwecke fast ganz verdrängt und werde, zu einer Art Hausmittel geworden, stets vorrätig gehalten.

Ein Rittergutsbesitzer Norddeutschlands äußerte sich in ähnlicher Weise, indem er sagt, daß mit dem *Carbolineum Avenarius* bei ihm schon seit 6 Jahren überraschend günstige Erfolge erzielt werden und zwar lasse er alles Holzwerk wie Wagen, Flügel, Eggen, Stallthüren, Scheunenthore, Säune, Fenster und Thüren in Arbeiterwohnungen, auch hänsfene Flugleinen und Zugstränge mit *Carbolineum Avenarius* tränken. Ausdrücklich ist hierbei hervorgehoben, daß der hübsche braune Anstrich sehr billig komme und daß die Behandlung der betreffenden Hölzer mit Delfarbe erspart bleibe.

Wenn für einen Artikel derartige Gutachten sprechen, so sollte derselbe überall da, wo er noch nicht Eingang gefunden hat, wenigstens versuchsweise Verwendung finden. Wir bemerken aber dabei, daß unter der Bezeichnung „*Carbolineum*“ zahlreiche Nachahmungen angeboten werden, die von der seit mehr als 16 Jahren bewährten Originalmarke „*Avenarius*“ im Interesse der Erreichung des angestrebten Zwecks sehr zu unterscheiden sind, weshalb bei Bezügen stets auf den vollen Namen *Carbolineum Avenarius* D. R.-Patent Nr. 46021 zu achten ist.

Zur Angabe der jeweils nächsten Bezugsquelle, sowie zu jeder weiter gewünschten Auskunft hat sich die Firma *K. Avenarius & Co.* in Stuttgart und Hamburg bereit erklärt. In hiesiger Gegend ist das echte und patentierte *Carbolineum Avenarius* bei der Fabrikniederlage *Blottner & Mühle, Königsberg i. Pr.* und den Zweigniederlagen: *S. A. Röder, Tilsit, M. Lange, Szibben* und *Fritz Freutel, Heinrichswalde* erhältlich.

Musi Drukatorij yra sekantieji

Raštelei

išdrukawoti ir wisuczes ant hale priglaustuju Prektu parbūdami:

1. Sugryžimas pas Tewa 5 Pf.
2. Šigelbėjimas iš dibaido Priegabdo 5 =
3. Jezus Griekiniukū Prietelis 5 =
4. Per welay! 5 =
5. Ar tu esi gataws? 5 =
6. Mieluja! 5 =
7. Du Reliu ir jū Galai 5 =
8. Susikalbėjimas prie Stalo 5 =
9. Apdumojimas 5 =
10. Melzjems dar Syki skaityti! 5 =
11. Miernystės Begone 10 =
12. Aš ne turju Czesio 10 =
13. Cze tikt esam czeštklay 10 =
14. Wiekpats ateis Dangaus Debesyje 10 =
15. Szendien! 10 =
16. Dešimtas Susikalbėjimas 10 =
17. Gryzu du 14 =
18. Rašimas wieno telaujencio Zybo 15 =
19. Pamokinimas apie Malda 20 =
20. Šganytojo Tuzgenimas 20 =

Wiši pitie 20 Raštelei tampa jau

==== už 1 Marki ====

parbūdami. Kas per Psta 1 Mk. ir 10 Pf. išjuncija, gauna tas knygeles frankierūtas.

J. Reyländer bey Sunus,

Tilžėje, Aukštojoj Ulyczioj Nr. 67.

Apsakymai.

Smerties Apsakymas.

Szendien anksti ant Ziea. 6 pasimire po ilgoko, sunkaus Kentėjimo, 72. Metu, mano mylimasis Tewaš, Klekneris Lietuwiniukū Baznyčios,

Michael Mesehtat, tą pitūmi wisiems Bazystamiems praneša

Moteriškė **H. Behring.**

Tilžeje, 12. April 1892.

Palaidojimas nusidās tytoj Petnyčioj, 15. š. Men., po Pietū ant Zieg. 5, nū Gedėjimo Duto, Ulyczioj Wachtstrafe Nr. 4.

Wiekartwa, wadinama

Dr. Spranger'sch Magentropfen, gelba tūjan prie Widuriū Regaliū bej Krampio, Wymōš, Galwōš Skandėjimo, Pilwo-Skandėjimo, Widuriū Aukštumo ir pikto Ašidusėjimo, Apswajgimo bej Kraujo Pagedimo. Prieš suktu Widuriawimā gra ji labay gera Priprowa, kur greitay ir be Skandėjimo lengwius Widurius padaro, o ir Norā Walgymo padidina.

Gaunama pažystamose Aptekose Plėcziose po 50 ir 80 Pf.

Hauptleiter: Pfarrer Stein in Tilsit.

Benno Mey,

Dantū-Diekorus,

Tilžeje, Goldschmiedestraße 9, prie Rampo Wandens-Ulyczios.

Hybeles, Testamentus, Giesmin-Kungas

(wokisklas bej lietuwisklas) wisokiuse Trisimuse prisiulo

Popieriaus-Kupczyste nu

A. Beister.

Tilžeje.

Botiecz. Ulycz. Nr. 50.

Szwing-Plugus, Plekimo Plugus, Karnelio Plugus, Raupotojus, Ringelwalcus, Cleczius, Krūmerius

primelyja

Karl Manleitner,

Tilžeje.

Išusta.

Tikt Ringelhardt-Glōckner'io Konū. bey Gydyimo Plosteru*) uzbekawoja mano Pati jos Sweikata, nesa 8 Metus kentejo ji del piktos Debermenes prie Rojū, kuri pulūti pradejo ir je powisam ant Darbo netinkancę padare. Wiši Bandymai, sawo Sweikata wel atgauti, pasilikto noprošai, per Wartojima kotiu 12 Deželiu minetojo Plosterio ji ale je wel atgawo; taipo galima yra, su menkomis Raštomis sawo ilgay nuskotusia Sweikata wel igauti, kad tikra Pryprowa tro-pyjama, o ta buwo wienat Ringelhardt-Glōckner'io Plosteris. Tūzyg patwirtinu aš, kad wiens aukštāse Metāse stowis Wyrs, kuriam aš tā primelyjau, nū sawo 20 metinio Kentejimo prie Rojū triumpane Czeje išgydytas tape. Toktai aš iš Dekl-gyhtes del Iygiū Atsitikimū atwiray pranešu.

Theodor Koch iš Obertrebra prie Apolda Tyringiuse.

*) Su Sargybēs Marke ~~XX~~ ant Deželia gaunamas po

50 Pf. (podraug su Wartojimo - Pamokinimu) wisose Aptekose Tilžeje, Aptekoj Bono D. Basker Münchenhofstrafe 11, prie G. Kahle, Alstādt. Langgasse 74, G. Müller Bergplatz 2 bey wisa Aptieka Karaliaucziuje; Erich Zser Katyziuse; Fr. Stng Piliawoj; kaip ir iš Aptieka Miestā Allenstein, Bartenstein, Fischhausen, Gumbinnen, Hruies, Kaukēnā, Kraupiskā, Labgawōš, Letcā, Melaukiā, Klaipeōš, Piltainēs, Prėkules, Ragainēs, Rusnēs, Staisgiria, Sztalupėnū, Žilia, Teplawōš, Weluwōš i. t. t. Gydyimo-Atkudymai tenay yra parodomi. Primin.: Reik geray ant wirkyb stowincios Szutmarkēs padaboti.

Wer möchte

bei Anschaffung eines Pianinos nicht die Garantie haben, billig und gut zu kaufen. Die bekannte **Fabrik Weidenslaufer, Berlin SW.** versendet ihre schönen Pianinos direct frachtfrei 3 Wochen auf Probe.

Illustrirter Preiscurant gratis.

Mano Gruntstuki

Szilgaluse per Spliterius, 9 Wurgū dibi, su Trobomis, puše Mylos nū Tilžes, netoli nū Szastjos ir nū Nemuno, noriu aš iš walnos Wales pardāti.

Smalejus.